

Đền thờ Vua Hùng Nghị Vương sau khi được tôn tạo. Ảnh tư liệu

Hùng Vương linh từ Nơi thực hành tín ngưỡng thờ cúng Vua Hùng

Nằm trong quần thể di tích lịch sử văn hóa làng Thượng Ngạn, xã Văn Lang (Hưng Hà) được xếp hạng di tích cấp tỉnh năm 2003, Hùng Vương linh từ (đền thờ Vua Hùng Nghị Vương) là nơi diễn ra các hoạt động văn hóa tinh thần của người dân địa phương mang đậm nét tín ngưỡng thờ cúng Vua Hùng. Đây có thể coi là ngôi đền thờ Hùng Vương thứ XVII "độc nhất vô nhị" ở Thái Bình.

Theo Ngọc phả làng Thượng Ngạn: Vào thời Hùng Nghị Vương, giặc Ô Lý ở Châu Bố Chính liên kết với bọn giặc Đại Man, Quỳnh Sơn Man, Tấn Châu Man, Liêu Động Man (6 giặc Man) chia quân đến xâm lược nước ta. Quân giặc cờ bay rợp đất, giáo mác rợp trời, quan văn, quan võ nghe tin đều sợ hãi không có kế gì hay. Vua ban lệnh kêu gọi nhân dân chống giặc. Các ông Chiêu Công, Trần Công, Uy Công, Thông Công và Ly Công vào triều bái yết, vua cấp cho 30 vạn hùng binh, lại giao cho các ông chiếc búa tượng trưng cho quyền chỉ huy. Thuở ấy ở vùng Tháp Khu (nay là làng Thượng Ngạn) có 39 người của 8 họ Đinh, Nguyễn, Lê, Phạm, Bùi, Đặng, Hoàng, Đỗ trong gia thần cùng 5 ông chia quân làm 2 đạo tiến đến địa phận 16 châu, cắm trại, cho quân nghỉ 10 ngày rồi mới giao chiến. Trong lúc đánh nhau, bọn tướng giặc dùng phép yêu quái hống trời đất tối tăm, những loài hổ báo, voi tê giác và các yêu quái vây kín 30 vạn quân ở 16 châu. Quân thám mã báo về, Vua Hùng Nghị Vương giữa mặt lên trời than thở, liền cho 3 vạn quân, lại cho 16 châu chi viện. Đức Phật Đại Đạo Thiên tôn và 12 vị Dương niên Hành Khiển và các phật ở tứ phương đều cảm thấy tích tượng, đáp xuống giữa đám quân của Lục Man, chuyển tối thành sáng,

Gia đình Anh hùng Lao động Vũ Đức Thiệt tiếp nhận các linh vật từ đền Trần Thái Bình do Phòng Văn hóa Thông tin huyện Hưng Hà trao tặng cho đền thờ Vua Hùng Nghị Vương.

phá tan đạo quân Lục Man. Nghị Vương khen Đức Đại Đạo Thiên Tôn. Ngài tạ từ vua rồi bay lên trời. Vua và các ông trở về Tháp Khu mổ trâu bò ăn khao cả quân và dân vào ngày 12/11. Vua chuẩn ý cho dân ở Tháp Khu được miễn tô thuế và tạp dịch để phụng thờ Đức Đại Đạo Thiên Tôn và khi các ông trăm tuổi cũng được thờ cúng...

Hiện nay, ngoài đình và chùa, làng Thượng Ngạn còn có các ngôi đền thờ ngài vị Thành Hoàng. Riêng Hùng Vương linh từ là nơi phụng thờ Đức Phật Đại đạo Thiên tôn và Hùng Nghị Vương. Theo lệ, ngày 12/11 (âm lịch) hàng năm là ngày lễ "Kỳ Phúc chúc Thánh" của làng và làng mở lễ hội để tưởng nhớ công lao

của các vị thành hoàng. Trong lễ hội, vẫn còn lưu giữ tục lệ bắt chim cuốc có từ thời xa xưa để nhắc nhớ công ơn và ôn lại truyền thống đánh giặc cứu nước. Là ngôi đền cổ có trên 2.500 năm lịch sử nhưng do bom đạn chiến tranh và phong hóa thời gian, đền thờ Vua Hùng Nghị Vương được dân làng tu

bổ nhiều lần nhưng đã xuống cấp. Dấu xưa còn lại là gò đất cao nổi lên giữa cánh đồng và ngôi đền nhỏ. Năm 2018, được UBND huyện Hưng Hà cấp phép trùng tu tôn tạo để bảo tồn di tích trên khuôn viên đền cổ từ nguồn xã hội hóa. Với tấm lòng tri ân nguồn cội, gia đình kỹ sư, Anh hùng Lao động Vũ Đức Thiệt, bà Bùi Thị Vực Mai là người con quê hương Thượng Ngạn đang sinh sống và làm việc tại thành phố Hải Phòng cùng con cháu của ông bà trong và ngoài nước phát tâm công đức toàn bộ chi phí tôn tạo, nội thất của đền. Trong quá trình tôn tạo đền còn nhận được sự giúp đỡ của cấp ủy, chính quyền các cấp và có sự cùng tiến công đức bằng vật chất, ngày công của nhân dân, con em xa quê và du khách thập phương. Sau 1 năm khởi công, đền thờ Vua Hùng Nghị Vương đã được phục dựng khang trang ngay trên nền ngôi đền cổ, đáp ứng được nguyện vọng cũng như nhu cầu tâm linh của nhân dân trong vùng và du khách thập phương đến chiêm bái.

Dù mới được tôn tạo và xây dựng lại nhưng không vì thế mà ngôi đền mất đi vẻ uy nghi vốn có. Đền hiện nay xây theo kiểu chữ đinh, rộng 200m², tọa lạc trên khuôn viên rộng 2.500m² với lối kiến trúc cổ mái cong, hai mái chống diềm, chống đầu hoa sen; cửa gỗ lim chạm khắc tứ linh tinh xảo. Hai bên tả, hữu có giếng nước, tựa mặt rồng. Ngôi đền tựa như con rồng đang vươn mình hướng về đất tổ Phong Châu. Điểm nhấn của đền thờ Vua Hùng Nghị Vương chính là hai pho tượng Đức Phật Đại Đạo Thiên tôn và Hùng Nghị Vương, mỗi pho tượng nặng 1.000kg, cao 2,12m. Với đặc trưng riêng của đền là thờ Phật và thờ Vua nên trong hậu cung thờ Phật vẫn còn nguyên cấu đối cổ:

"Phật Thánh nguy nguy thiên cổ càn khôn thiên cổ Phật Thiên cao đấng đấng từ thời nhật nguyệt từ thời thiên" (Ý là: Phật Thánh linh thiêng, trường tồn muôn thuở cùng trời đất)

Trời xanh bát ngát ngày đêm rực rỡ ánh hào quang) Chính điện thờ Hùng Nghị Vương có bức đại tự "Hùng Vương bảo điện" với đôi câu đối:

"Hồng Bàng khai quốc giang sơn cảm tú truyền hậu thế

Linh tích Hùng triều bảo điện huy hoàng vạn niên xuân" (Ý là: Hồng Bàng dựng nước non sông giàu đẹp truyền con cháu)

Dấu tích vua Hùng đến thờ hoành tráng mãi đẹp tươi) Có thể nói, đền thờ Vua Hùng Nghị Vương mang một sắc thái riêng biệt, với những giá trị lịch sử của ngôi đền đã góp thêm sự phong phú trong văn hóa tín ngưỡng của mảnh đất, con người Hưng Hà địa linh nhân kiệt. Gần với những câu chuyện dân gian độc đáo, đình, đền, chùa làng Thượng Ngạn nói chung, đền thờ Vua Hùng Nghị Vương nói riêng đã trở

Nhà nghiên cứu văn hóa dân gian Nguyễn Thanh, nguyên Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch

Theo khảo sát của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, ở Thái Bình, tục thờ Vua Hùng không nhiều như các tỉnh trung du, miền núi phía Bắc. Tôi cho rằng giá trị phi vật thể của đền thờ Vua Hùng Nghị Vương có một đến thờ riêng chỉ có ở Thái Bình, trước đây có thể có nhưng các nơi khác không duy trì được mà làng Thượng Ngạn lại duy trì được. Trước đây vì thiết chế của di tích không lớn nên được xếp hạng di tích vào trong quần thể đình làng nhưng với quy mô và kiến trúc hiện nay, tôi cho rằng địa phương nên xếp hạng riêng. Ngôi đền không chỉ mang dáng dấp nguy nga, lộng lẫy của thời hiện đại và giá trị lâu bền của công trình, đặc biệt, ở Thái Bình có thể coi là "độc nhất vô nhị".

Kỹ sư, Anh hùng Lao động Vũ Đức Thiệt, trưởng ban quản lý dự án, chủ đầu tư xây dựng đền thờ Vua Hùng Nghị Vương

Cả cuộc đời cống hiến cho thành phố cảng, chúng tôi vẫn luôn đau đáu nhớ về quê hương, về xứ Nhà Vua nơi mình sinh ra và lớn lên. Điều đó đã thôi thúc vợ chồng tôi cùng con cháu hướng tâm chung sức cùng quê hương tôn tạo ngôi đền thờ Vua Hùng Nghị Vương mà người dân quen gọi là đền Nhà Vua thêm khang trang, bề thế như ngày hôm nay. Cùng với việc công đức toàn bộ kinh phí tôn tạo đền thờ Vua Hùng Nghị Vương, chúng tôi cũng đã đề xuất với UBND xã Văn Lang và được địa phương đồng ý cho thành lập quỹ khuyến học Hùng Vương với mong muốn quỹ khuyến học sẽ phát triển và duy trì mãi mãi để góp phần thực hiện tốt phong trào khuyến học, khuyến tài, chăm lo bồi dưỡng nhân tài cho mai sau.

Ông Đinh Tiến Tấn, trưởng ban văn hóa xã Văn Lang, Phó ban Quản lý di tích đền thờ Vua Hùng Nghị Vương

Với trách nhiệm được giao, chúng tôi sẽ tiếp tục xây dựng di tích đền thờ Vua Hùng Nghị Vương trở thành điểm đến văn hóa tâm linh cũng như nhân dân, nhất là thế hệ trẻ hôm nay; đồng thời, kết nối với các di tích lịch sử văn hóa lớn trên địa bàn huyện Hưng Hà như đền Trần Thái Bình, đền Tiên La, khu lưu niệm nhà bác học Lê Quý Đôn... Tuy nhiên, để hoàn thiện một số hạng mục công trình liên quan của đền rất mong có sự chung tay góp sức của cấp ủy, chính quyền các cấp, nhân dân, con em xa quê và du khách thập phương cùng với Ban Quản lý di tích đền thờ Vua Hùng Nghị Vương.

Bà Đinh Thị Gấm, thôn Thượng Ngạn 1, xã Văn Lang

Còn gì ý nghĩa hơn khi lễ khánh thành đền thờ Vua Hùng Nghị Vương đúng vào dịp giỗ tổ Hùng Vương 10/3 năm nay. Là một người con của Thượng Ngạn đang sinh sống ở quê hương, tôi xin cảm ơn đến các tập thể, cá nhân đã công đức tôn tạo đền thờ Vua Hùng Nghị Vương xứng tầm với công lao của các bậc tiền nhân. Thành nơi thực hành tín ngưỡng thờ Phật và thờ cúng Vua Hùng, thể hiện lòng tri ân hương về quê hương dân tộc và những khát vọng hướng đến hòa bình, làm rạng danh cho quê hương của nhân dân làng Thượng Ngạn hôm nay và mai sau, tựa đôi câu đối ở cột hiên của đền thờ Vua Hùng Nghị Vương:

"Thánh địa tối linh thiên thu lưu tích cổ

Văn Lang cảm tú bách thế xuất tinh anh"

(Ý là: Đất thánh linh thiêng ngàn năm lưu tích cổ

Văn Lang giàu đẹp muôn thuở xuất tài hoa".

THIÊN AN - TIẾN DAT

Vừa qua, trường hợp thầy giáo Trường THPT Chuyên Thái Bình có những tin nhắn trên mức tình cảm thấy trò với nữ sinh khiến dư luận xôn xao. Ngay khi nắm bắt thông tin, lãnh đạo trường đã xác minh và tạm thời đình chỉ công tác thầy giáo. Sau một thời gian làm việc giữa các bên liên quan, ngày 18/3, lãnh đạo Sở Giáo dục và Đào tạo đã ký quyết định điều chuyển công tác thầy giáo này đến làm nhân viên tại một trung tâm giáo dục thường xuyên. Lý do điều chuyển là do đã "vi phạm đạo đức nhà giáo". Quyết định của Sở Giáo dục và Đào tạo được dư luận đánh giá là kịp thời và "thẳng tay". Dấu đây là vụ việc cá biệt nhưng qua đó cũng cho thấy sự bảo động về tình trạng giáo viên vi phạm đạo đức nghề nghiệp, làm ảnh hưởng đến hình ảnh, uy tín nhà giáo.

Tăng cường công tác quản lý trong trường học, nâng cao đạo đức nhà giáo

Giờ học của cô và trò Trường Tiểu học và THCS Hòa Bình (Vũ Thư).

Ông Hoàng Văn Thiệp, Phó Giám đốc Sở Giáo dục và Đào tạo cho biết: Nhằm tăng cường công tác quản lý, kịp thời chấn chỉnh tình trạng giáo viên vi phạm đạo đức nghề nghiệp, Sở Giáo dục và Đào tạo đã thành lập các đoàn kiểm tra việc

nhà giáo, Nghị định số 80/2017/NĐ-CP quy định về môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh,

thần thiện, phòng, chống bạo lực học đường. Qua kiểm tra, có những đơn vị thực hiện khá

tốt song cũng có những đơn vị còn chưa thường xuyên quán triệt, triển khai nội dung các văn bản đến cán bộ, giáo viên, học sinh; việc xây dựng bộ tiêu chuẩn, tiêu chí đánh giá phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống đối với giáo viên phổ thông thực hiện còn hạn chế; một số đơn vị còn chưa xử lý kịp thời các trường hợp vi phạm đạo đức nhà giáo gây ảnh hưởng đến chất lượng giáo dục. Trong quá trình kiểm tra, các thành viên trong đoàn cũng tích cực tuyên truyền, phổ biến các văn bản, quy định về đạo đức nhà giáo, công tác tổ chức và các giải pháp tiếp tục triển khai thực hiện; báo cáo tình hình, kết quả thực hiện dân chủ, nội dung xây dựng quy tắc ứng xử trong trường học trong giai đoạn hiện nay; triển khai quy chế phối hợp nâng cao đạo đức nhà giáo... Thời gian qua, tại Vũ Thư chưa xảy ra trường hợp giáo

viên vi phạm đạo đức nghề nghiệp gây hậu quả nghiêm trọng song toàn ngành cũng không chủ quan, thay vào đó tập trung thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ đánh giá, rà soát, sắp xếp lại đội ngũ nhà giáo, nâng cao trình độ chuyên môn, bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, lối sống, lương tâm nghề nghiệp, giúp đỡ kịp thời các giáo viên, cán bộ quản lý và nhân viên vượt qua khó khăn trong cuộc sống và công tác; bảo đảm trong nhà trường, cơ quan quản lý giáo dục không có giáo viên, cán bộ quản lý giáo dục và nhân viên vi phạm đạo đức nhà giáo, vi phạm quy chế chuyên môn, nghiệp vụ. Ông Nguyễn Đức Thiệp, Phó Trưởng phòng Giáo dục và Đào tạo huyện cho biết: Không chỉ quán triệt sâu sắc các công văn của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Sở Giáo dục và Đào tạo, trong các cuộc họp giao ban, chúng tôi thường xuyên nhắc nhở đội ngũ cán bộ quản lý phải quan tâm hơn nữa đến đời sống, tinh cảm của giáo viên và học sinh, kịp thời phát hiện, chấn chỉnh những trường hợp có dấu hiệu vi phạm đạo đức nghề nghiệp. Đồng thời, Phòng

giao trách nhiệm cho người đứng đầu đơn vị nếu để xảy ra trường hợp giáo viên vi phạm đạo đức nghề nghiệp gây hậu quả nghiêm trọng. Ông Hoàng Văn Thiệp, Phó Giám đốc Sở Giáo dục và Đào tạo cho biết thêm: Thời gian tới, Sở Giáo dục và Đào tạo tiếp tục chỉ đạo các phòng giáo dục, đơn vị trực thuộc thực hiện tốt các nội dung chuyên đề quy tắc ứng xử trong trường học; tổ chức tập huấn cho giáo viên cách nhận diện, phòng ngừa, hỗ trợ tâm lý khi các tình huống xấu xảy ra; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra quản lý đối với các cấp học; bồi dưỡng tư tưởng chính trị, phát huy vai trò kiểm tra, giám sát của cấp ủy, các đoàn thể trong nhà trường. Các cơ sở giáo dục, phòng giáo dục và đào tạo các huyện, thành phố thường xuyên phối hợp với các cơ quan báo chí thực hiện tốt các chuyên đề tuyên truyền đạo đức nhà giáo, quy chế dân chủ trong nhà trường nhằm nâng cao các điển hình, đấu tranh với các hiện tượng tiêu cực, góp phần xây dựng môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh.

ĐĂNG ANH